

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 27139/2023
11.06.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца ПТП „Унимат“ д.о.о. из Неготина, чији је пуномоћник Бранислав Ликсаревећ, адвокат из ..., против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Вујичић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1890/2023 од 13.07.2023. године, у седници одржаној 11.06.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1890/2023 од 13.07.2023. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Зајечару П 27/22 од 16.03.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се утврди да пресуда Вишег суда у Неготину Гж 131/10 од 30.03.2010. године, уколико се односи на тужиоца као солидарног обвезника на новчана потраживања, којом је одређено потраживање туженом у односу на тужиоца, не производи правно дејство. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев да се према туженом утврди недозвољеност извршења по решењу о извршењу Основног суда у Неготину И 1082/10 од 30.04.2010. године, уколико се односи на новчано потраживање туженог према тужиоцу. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 263.334,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 1890/2023 од 13.07.2023. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, као то произлази из навода ревизије.

Врховни суд је испитао побијану пресуду сходно одредби члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр.72/2011...18/2020 и 10/2023 – др. закон у даљем тексту:ЗПП), и оценио да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Неосновано се ревизијом указује да у побијаној пресуди другостепени суд није дао правно образложење за своју одлуку, чиме је тужиоца фактички ускратио за образложену одлуку, а чиме се указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 355. став 5. ЗПП, с обзиром да побијана пресуда садржи образложење у коме је размотрено чињенично стање које је првостепени суд утврдио, дати разлози због којих је жалба тужиоца оцењена као неоснована и наведени прописи на којима је суд засновао одлуку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени АА је по основу уговора о купопродаји који није оверен, а који је код продавца заведен под бројем 476 дана 30.07.1994. године, од продавца ИГМ „Књажевац“, купио локал у објекту „Тржни центар“ у изградњи у Неготину, означен бројем ..., површине 23,90 м², за купопродајну цену од 55.926,00 динара, исплатио је купопродајну цену продавцу, али му локал никада није предат у својину. Продавац ИГМ „Књажевац“ је овај локал стекао купопродајом на основу неовереног уговора од 20.06.1994. године од продавца ГИП „Технорад“ из Раче. Правноснажном пресудом Привредног суда у Зајечару П 687/97 од 16.12.1997. године, обавезан је у том предмету тужени ИГМ „Књажевац“ да преда тужиоцу АА тај локал. Поравнањем које је закључено у предмету Трговинског суда у Зајечару П 346/2002 од 24.09.2002. године, тужени „Технорад“ Рача је признао право својине на објекту „Тржни центар“ у Неготину, тужиоцу ПП „Унимат“. Правноснажном пресудом Општинског суда у Неготину П 1313/03 од 06.09.2004. године, обавезан је тужени „ИГМ“ Књажевац, да исплати тужиоцу АА износ од 55.930,80 динара који представља износ купопродајне цене локала са каматом. Пресудом истог суда П 31/09 од 01.09.2009. године, одбијен је захтев АА којим је тражио да се тамо тужени ПТП Унимат обавезе да му солидарно са ИГМ Књажевац, чија је обавеза утврђена пресудом П 1313/03, исплати износ купопродајне цене локала са каматом. Пресудом Вишег суда у Неготину Гж 131/10 од 30.03.2010. године, ова пресуда је преиначена тако што је усвојен тужбени захтев и ПГП Унимат обавезан да солидарно са ИГМ Књажевац надокнади АА износ купопродајне цене локала са каматом. Правноснажном пресудом Вишег суда у Неготину П 14/2020 од 28.09.2020. године, у спору тужиоца ПГП Унимат против тужених АА и ИМГ Књажевац, утврђено је да је ништав уговор о купопродаји локала бр.476 од 30.07.1994. године. Решењем о извршењу Основног суда у Неготину И 1082/10 од 30.04.2010. године, одређено је извршење на основу извршне исправе – пресуде Општинског суда у Неготину П 31/09 од 01.09.2009. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, односно од чињенице да пресуда Вишег суда у Неготину Гж 131/10 од 30.03.2010. године, представља правноснажну и извршну судску одлуку, нижестепени судови су правилно закључили да суд нема овлашћења да у другом судском поступку мења дејство правноснажне пресуде. Другостепени суд је правилно ценио да је тужилац сходно одредби члана 360. став 1. ЗПП, везан правноснажном пресудом која у односу на њега производи правно дејство од момента правноснажности и њено дејство се не може редуковати у другом спору. Одлучујући о тужбеном захтеву да се према туженом АА утврди недозвољеност извршења по решењу о извршењу Основног суда у Неготину И 1082/10 од 30.04.2010. године у делу који се односи на новчано потраживање према тужиоцу, правилно су нижестепени судови оценили да сходно одредбама члана 24. став 1. Закона о извршном поступку („Сл. гласник РС“, бр.125 од 22.11.2004. године), који се има применити у овом случају, а којим је прописано да треће лице које се сматра да на предмету извршења

има право које спречава извршење, заштиту својих права може остварити приговором и излучном тужбом (тужбом за недопустивост извршења), из чега произлази да тужилац није активно легитимисан за иницирање поступка за утврђење недопустивости извршења, с обзиром да он није треће лице, већ извршни дужник.

Оваку одлуку као правилну и на закону засновану прихвата и Врховни суд.

Неосновано се ревизијом указује да је приликом доношења побијане пресуде погрешно примењено материјално право, с обзиром да нису примењене одредбе Закона о стечајном поступку („Сл. гласник РС“, бр.84/2004), који је важио у време доношења пресуде Вишег суда у Неготину у односу на коју се тражи утврђење да не производи правно дејство на тужиоца, као и решења о извршењу Основног суда у Неготину у односу на које су у овој парници тражи утврђење недозвољености извршења у односу на тужиоца, а с обзиром да је над ИГМ Књажевац, отворен стечајни поступак 1996. године, а над ГП Технорад 2001. године, те је у стечајном поступку над овим предузећем донето решење о принудном поравнању и сви повериоци, међу којима је био и ИГМ Књажевац, намирени, па другостепени суд није ценио последице стечаја и у стечају закљученог принудног поравнања у односу како на стечајног дужника, тако и на потраживања стечајних поверилаца. Наиме, околност отварања стечаја над привредним друштвима која су били продавци, односно купци локала, а поводом кога је овде тужени АА имао потраживања, не могу бити од утицаја на одлучивање у овом спору с обзиром да је обавеза овде тужиоца да туженом АА солидарно са ИГМ Књажевац, исплати износ купопродајне цене локала са каматом установљена правноснажном судском одлуком – пресудом Вишег суда у Неготину Гж 131/10 од 30.03.2010. године, те је правилан закључак нижестепених судова да је овом пресудом на коначан начин решен спорни правни однос између тужиоца и туженог АА, поводом купопродајне цене исплаћене за локал који туженом никада није предат, а припао је у својину тужиоцу, те се та одлука не може мењати у другој парници, на шта је усмерен тужбени захтев за утврђење да она у односу на тужиоца не производи правно дејство. Решењем о извршењу Основног суда у Неготину И 1082/10 од 30.04.2010. године, одређено је извршење на основу извршне исправе по захтеву извршног повериоца – овде туженог АА, у односу на извршног дужника – овде тужиоца, те тужилац, како су то правилно оценили нижестепени судови, није активно легитимисан за подношење захтева за утврђење недопуштености извршења, с обзиром да је то право Законом о извршном поступку који је важио у време доношења овог решења, као и по сада важећем Закону о извршењу и обезбеђењу, прописано само за треће лице које сматра да на предмету извршења има право које спречава извршење, а тужилац такво својство нема.

На основу изложеног, применом одредбе члана 414. ЗПП, донета је одлука као у изреци пресуде.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић